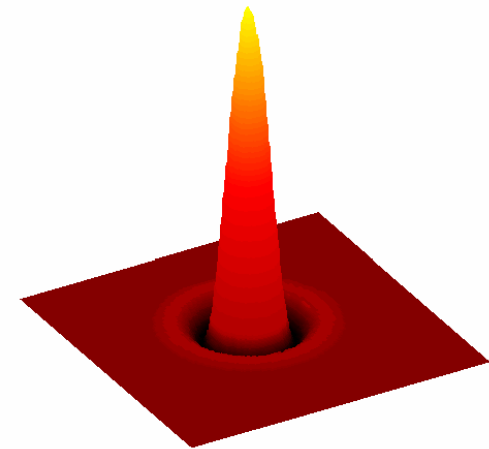

ОПТИЧНІ СОЛІТОНИ: ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ І ЗАСТОСУВАННЯ

- 1. Вступ**
- 2. Часові солітони**
- 3. Просторові солітони**
- 4. Взаємодія солітонів**
- 5. Векторні солітони**
- 6. Просторова самоорганізація**

Солітони мають довгу історію

1834 John Scott Russel описав хвилю зсуву, яку він спостерігав в каналі між Едінбургом і Глазго

"... I followed it on horseback, and overtook it still rolling on at a rate of some eight or nine miles per hour, preserving its original figure some 30 feet long and a foot to a foot and a half in height."

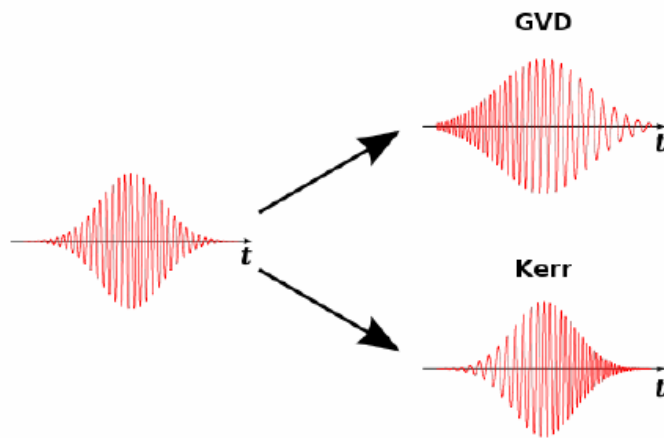
1960 -1975 знайдено солітонні розв'язки нелінійного рівняння Шредінгера (Захаров, Аскарян, ...)

1973 Akira Hasegawa (Bell Labs) запропонував компенсувати хроматичну дисперсію оптичних волокон нелінійністю Керра

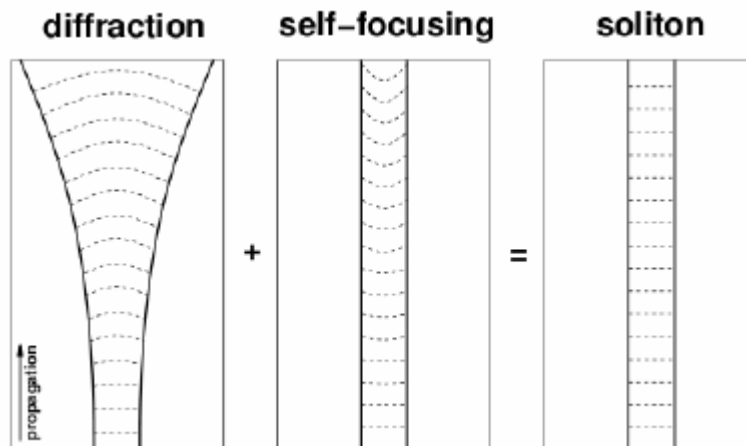
Оптичні солітони формуються при встановленні балансу між нелінійним стисненням хвильового пакета в часі (просторі) і його дисперсійним (дифракційним) розширенням

$$n(I) = n + n_2 I$$

оптична нелінійність

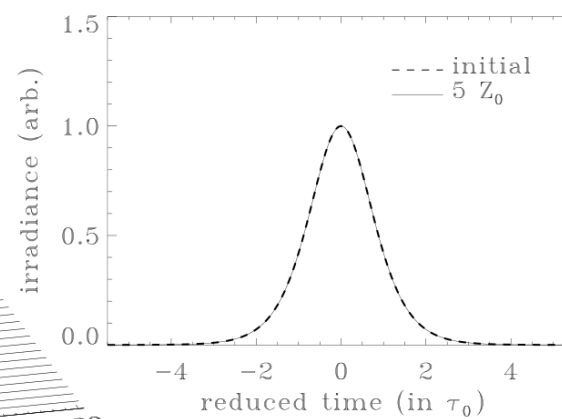
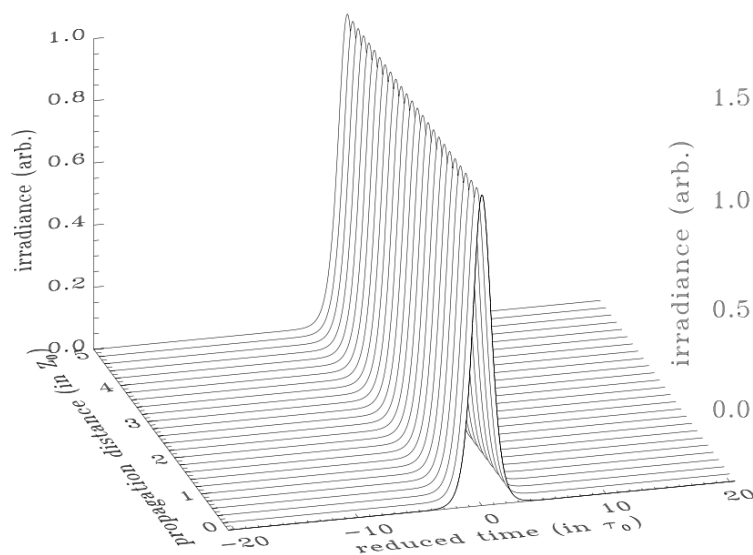
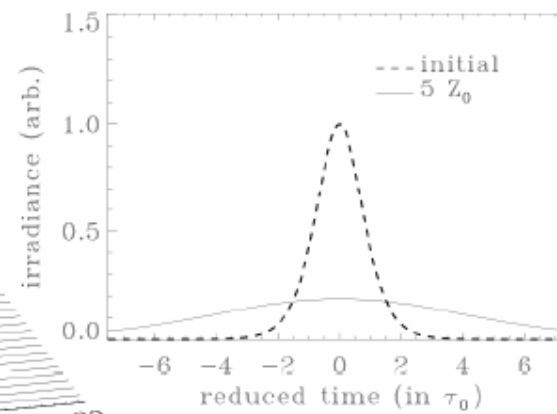
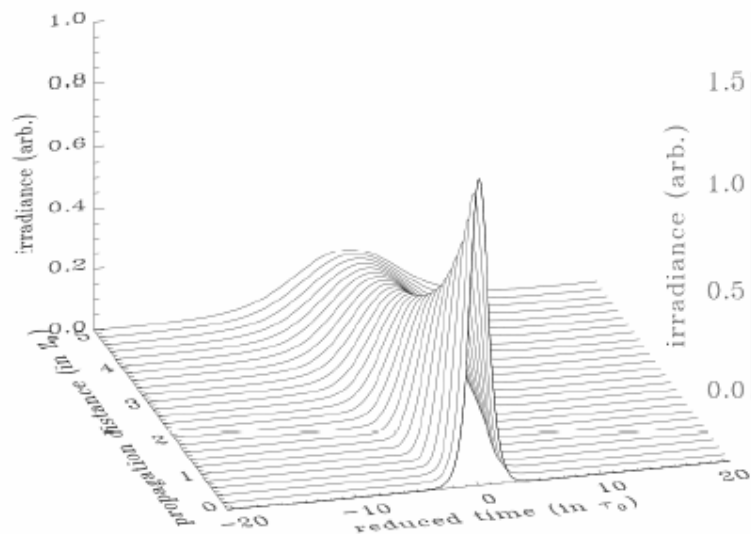

часові солітони

просторові солітони

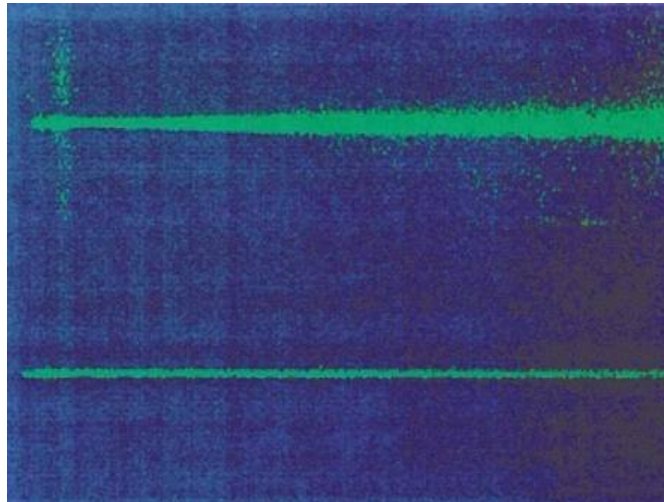
Часові солітони в оптичному волокні

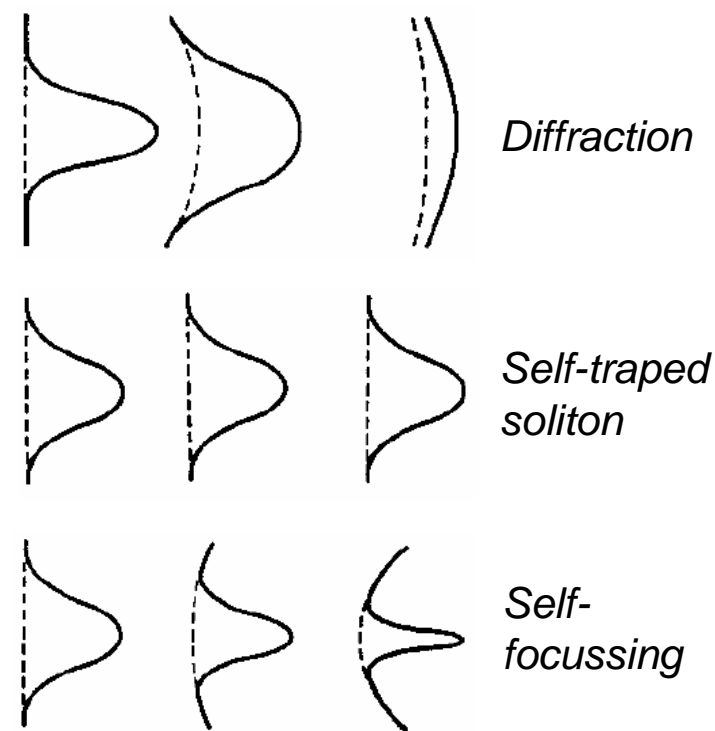
Propagating spatial solitons

Weak
beam

Strong
beam

M.Shih et al., *Opt. Lett.* 21, 324 (1996)

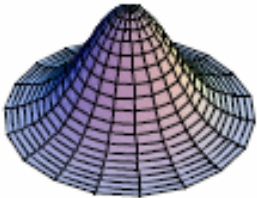

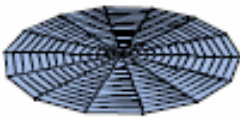
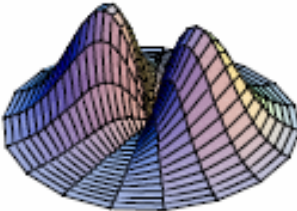
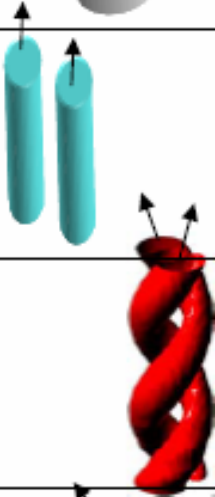
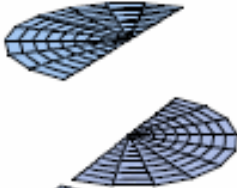
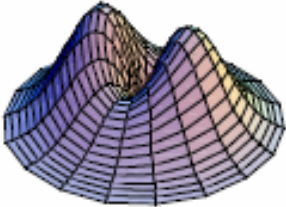

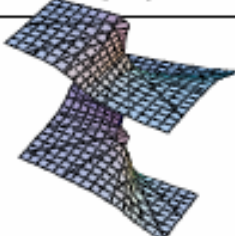
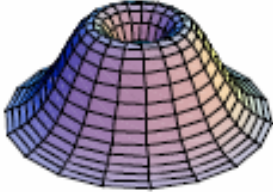

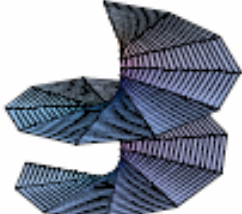

Diffraction

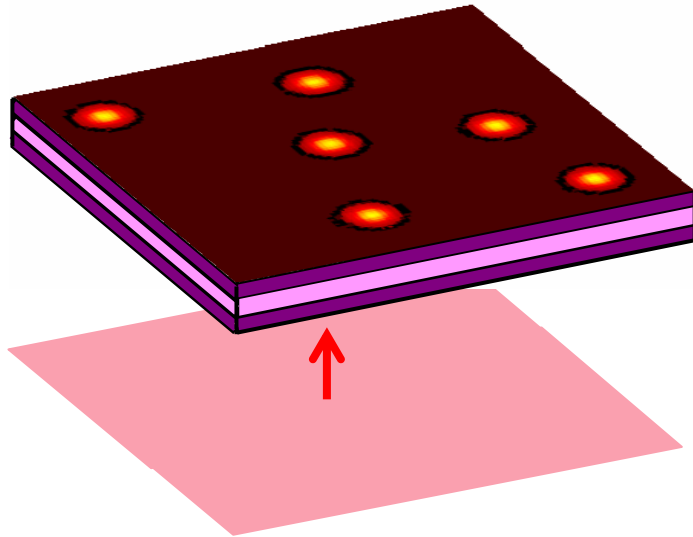
*Self-
focussing*

$$\frac{\partial E}{\partial z} = i d \frac{\partial^2 E}{\partial x^2} + i c |E|^2 E$$

nonlinear Schroedinger eq.

Intensity Distribution	Intensity flow	Plane of equal phase
		
		
		
		

Cavity solitons

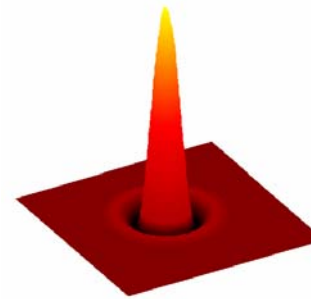
Diffraction

Kerr

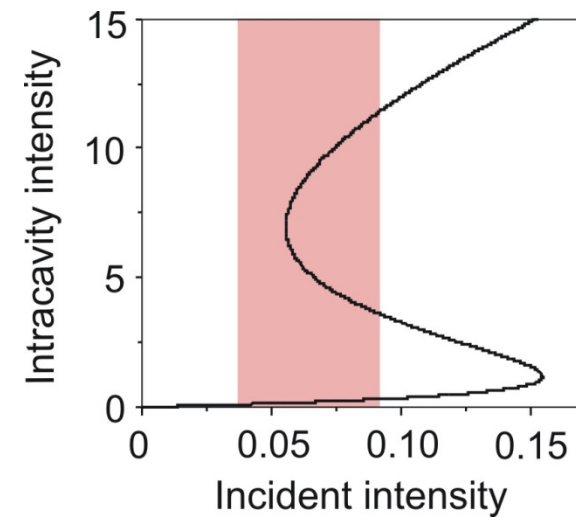
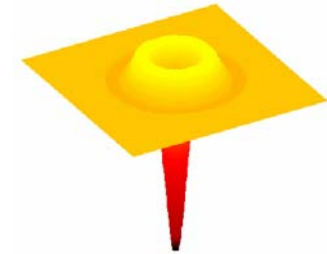
$$\frac{\partial E}{\partial t} = E_{\text{in}} - \eta E + i(\theta + d\nabla_{\perp}^2)E + ic|E|^2E$$

Detuning

Bright soliton

Dark soliton

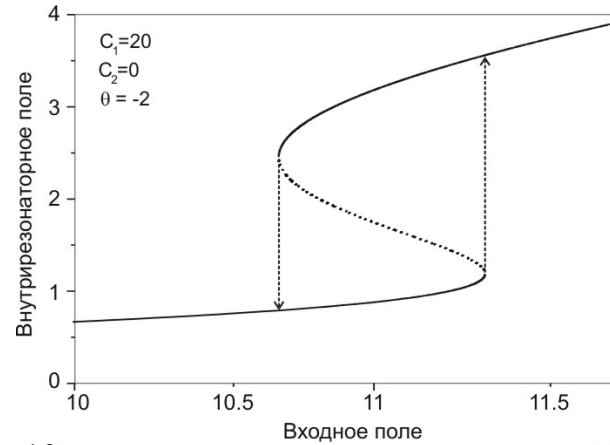

Moloney et al., PRL 51, 75 (1983)

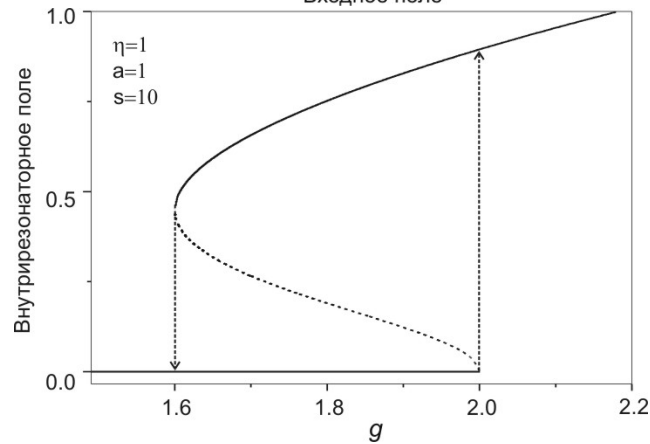
Rosanov et al., Opt. Spektr. 65, 1375 (1988)

Tlidi et. al., PRL 73, 640 (1994)

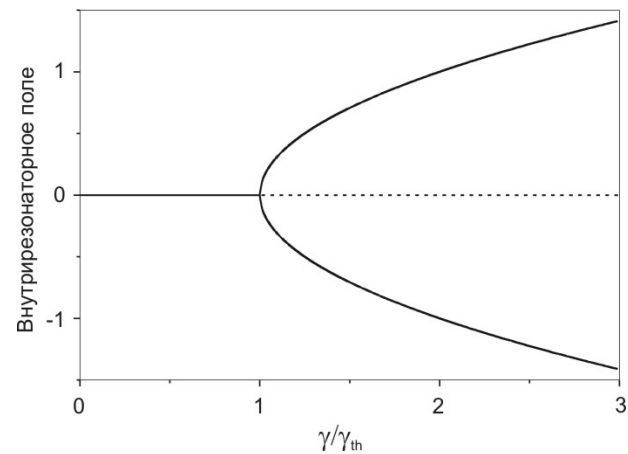
Оптическая бистабильность

$$\partial_t E = E_{\text{in}} - \left[\left(1 + C_1 \frac{1-P}{1+|E|^2} \right) + i \left(\theta + C_2 \frac{|E|^2 + P}{1+|E|^2} + d \nabla_{\perp}^2 \right) \right] E$$

$$\partial_t E = \frac{gE}{1+|E|^2} - \frac{aE}{1+s|E|^2} + (-\eta + id \nabla_{\perp}^2) E$$

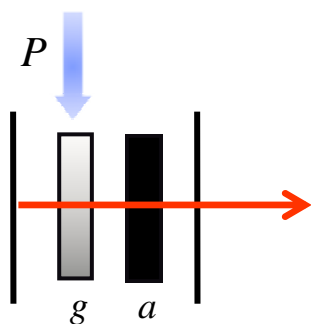
$$\partial_t E = (g + i\theta)E + \gamma E^* + id \nabla_{\perp}^2 E + (\alpha_3 + i\beta_3)|E|^2 E + i\beta_5|E|^4 E$$

$$\theta = \frac{\omega_c - \omega_o}{\kappa}$$

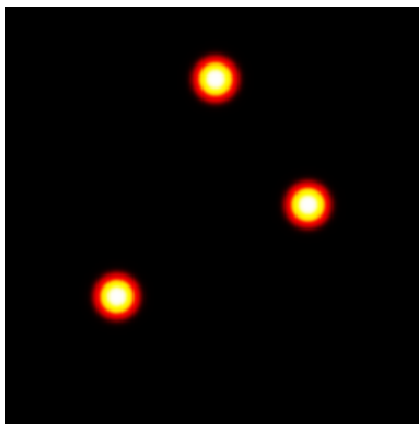
$$d = \sqrt{\lambda L / T}$$

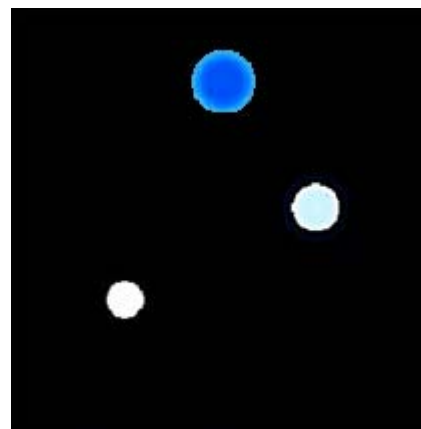
Лазерні солітони

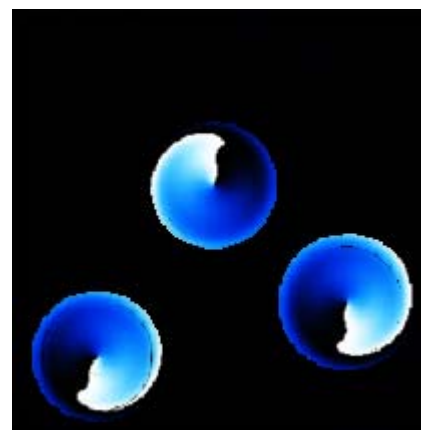
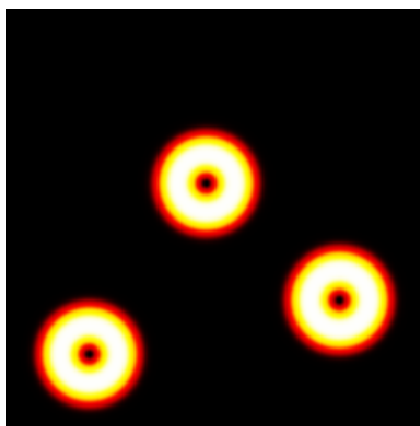
інтенсивність

фаза

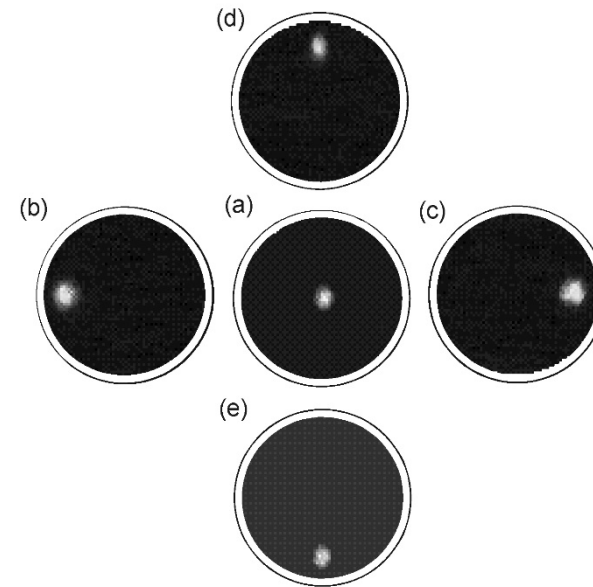
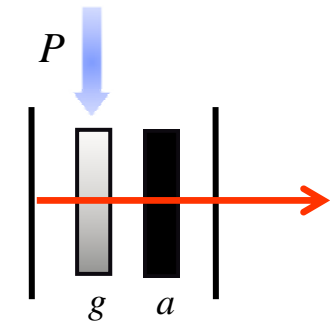
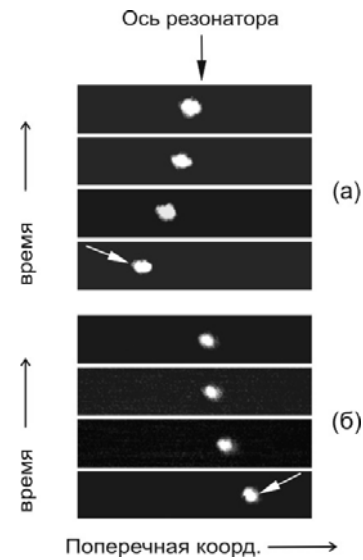
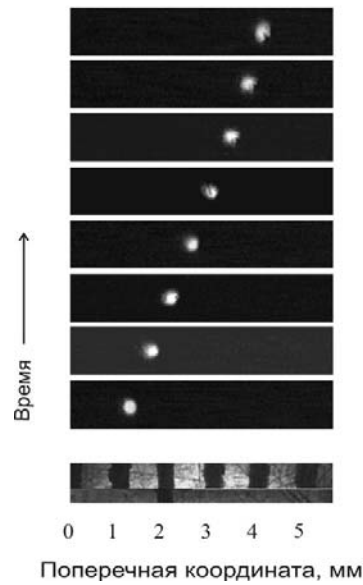
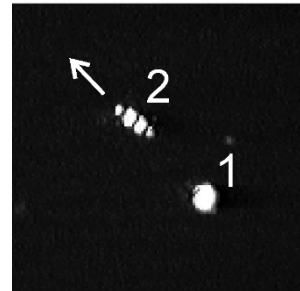
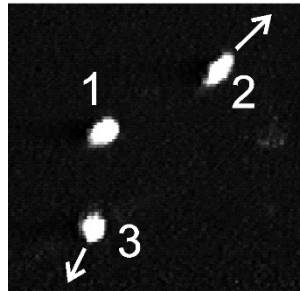

Фундаментальні
солітони

Вихрові
солітони

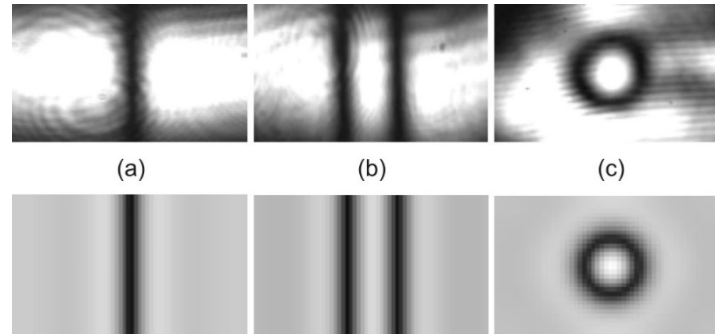
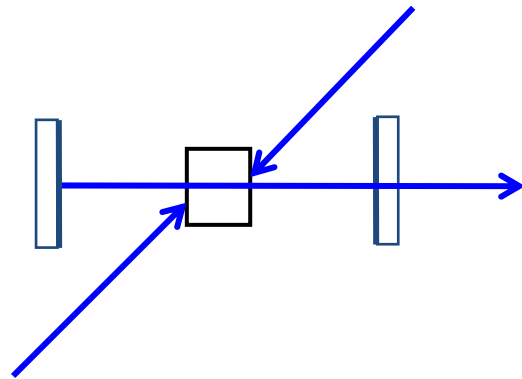
Лазерні фундаментальні солітони

V.B.Taranenko, K.Staliunas, C.O.Weiss
Phys. Rev. A 56, 1582 (1997)

K.Staliunas, V.B.Taranenko, et al.,
Phys. Rev. A 57, 599 (1998)

Оптичні доменні стінки

Експеримент

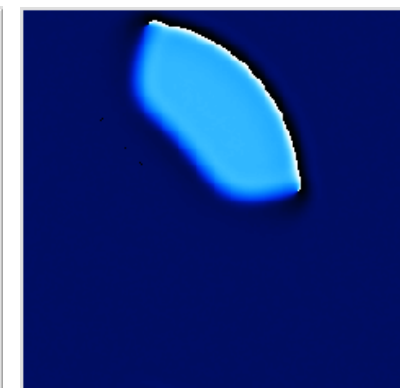
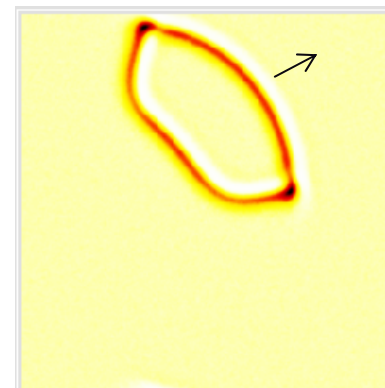
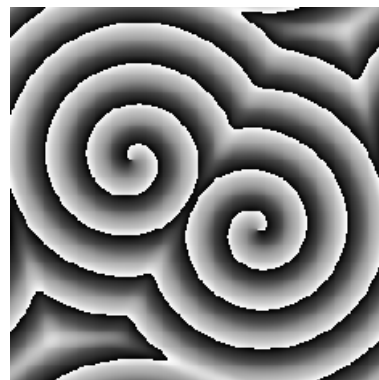
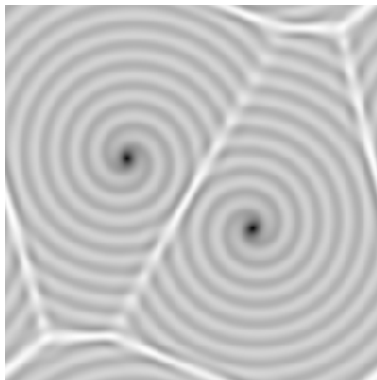
Теорія

інтенсивність

фаза

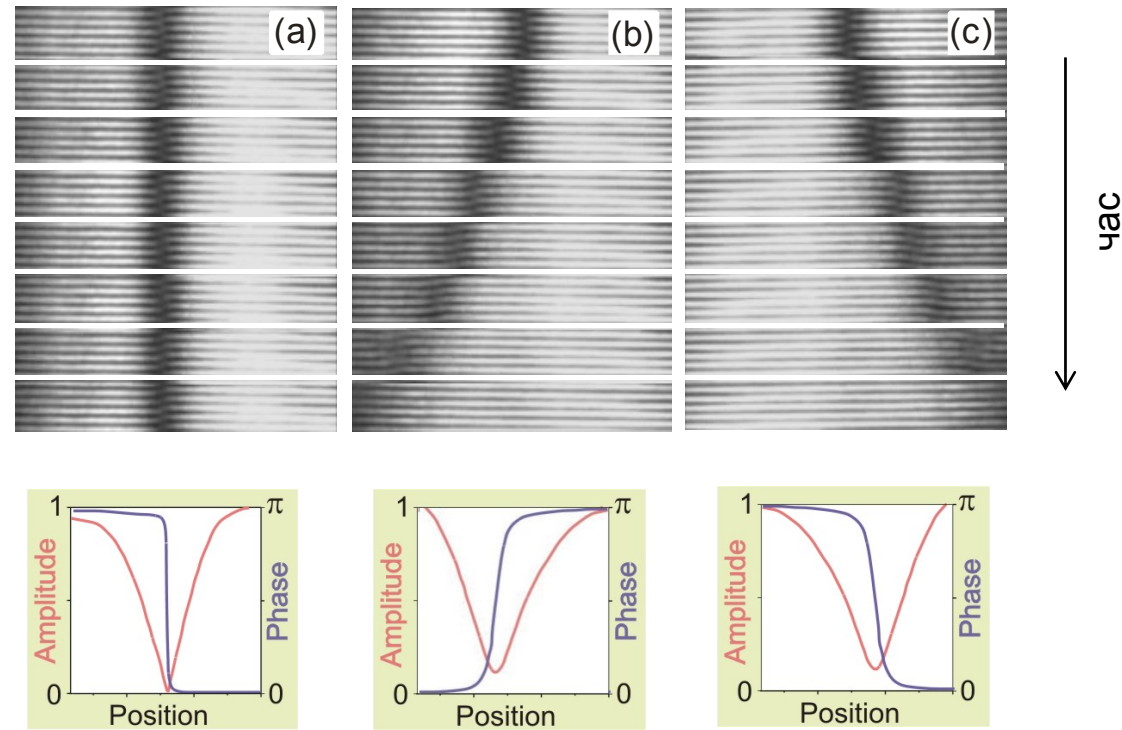
інтенсивність

фаза

$$\partial_t E = (g + i\theta)E + \gamma E^* + (d_{\text{Re}} + id_{\text{Im}})\nabla_{\perp}^2 E + \alpha_3 |E|^2 E$$

Одновимірні оптичні доменні стінки

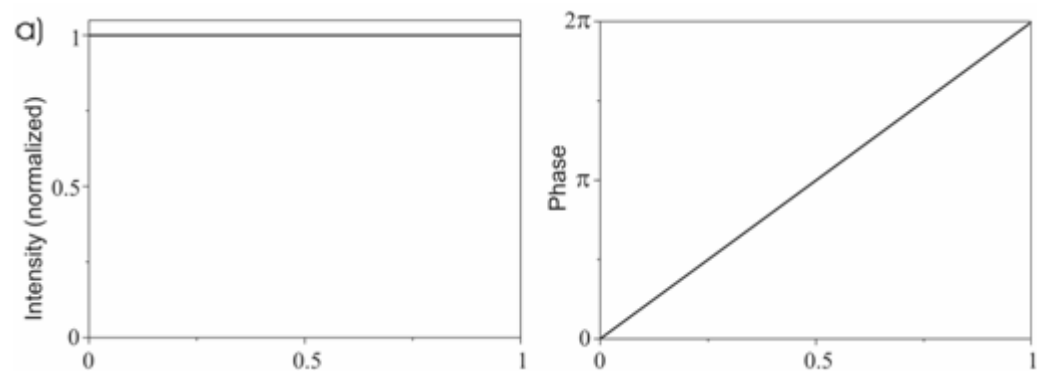
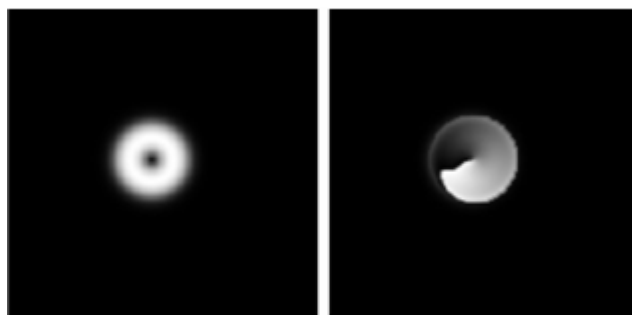

$$\partial_t E = (g + i\theta)E + \gamma E^* + (d_{\text{Re}} + id_{\text{Im}})\nabla_{\perp}^2 E + \alpha_3 |E|^2 E$$

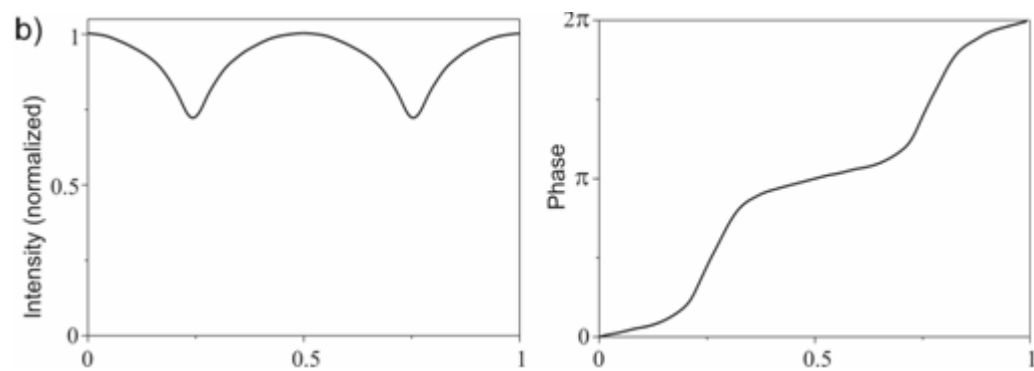
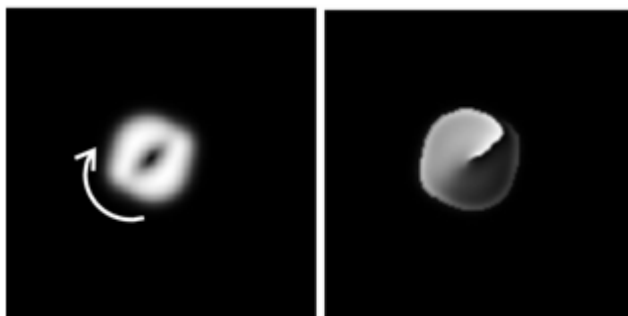
A.Esteban, V.B.Taranenko, J.Garcia, et al.,
Phys. Rev. Lett. 94, 223903 (2005)

Топологічні лазерні солітони

вихревий солітон

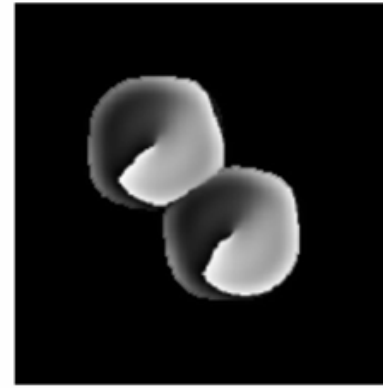
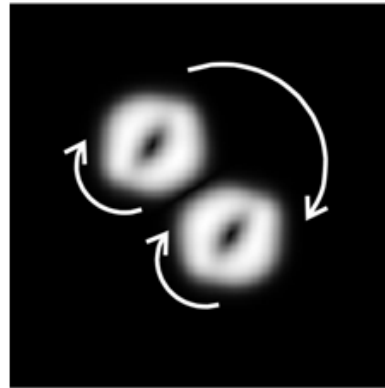

солітон Нееля

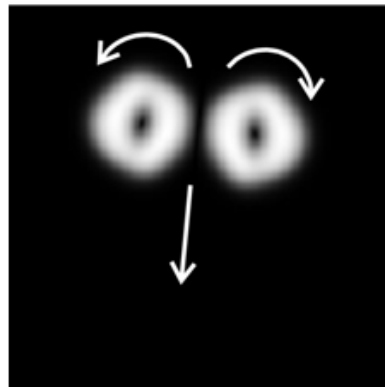

Лазерні солітони Нееля

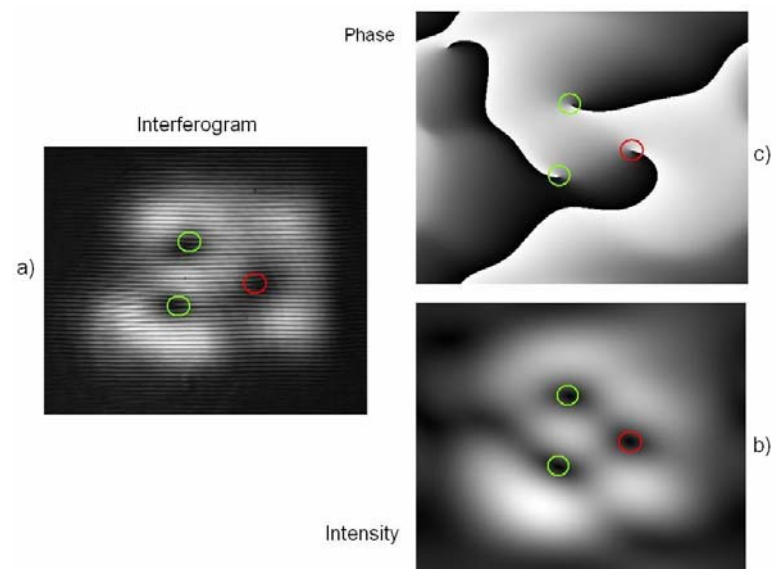
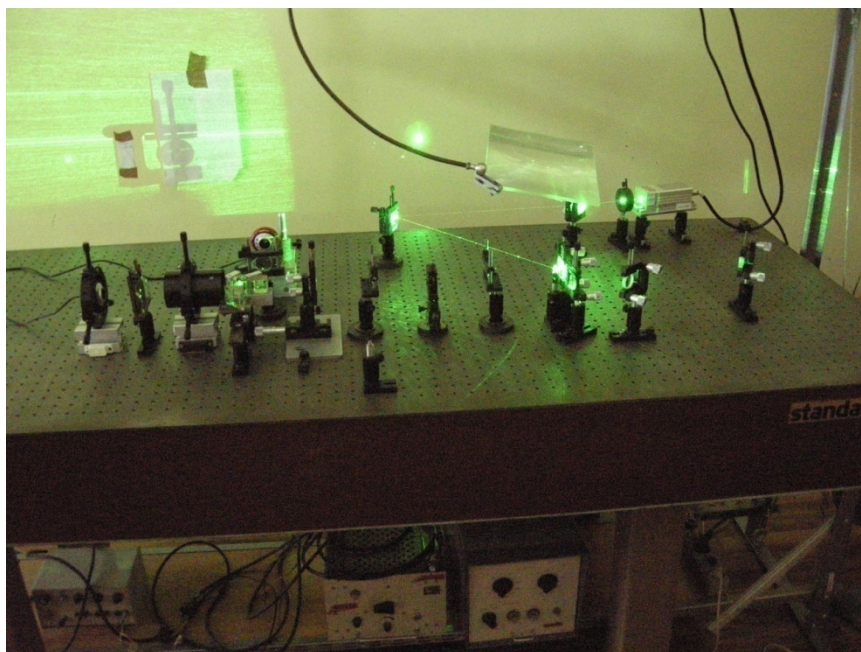
однакові
топологічні заряди

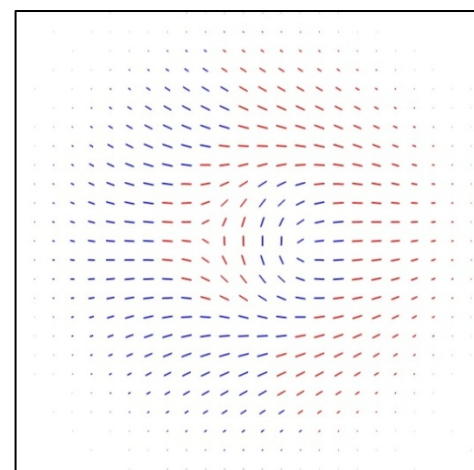
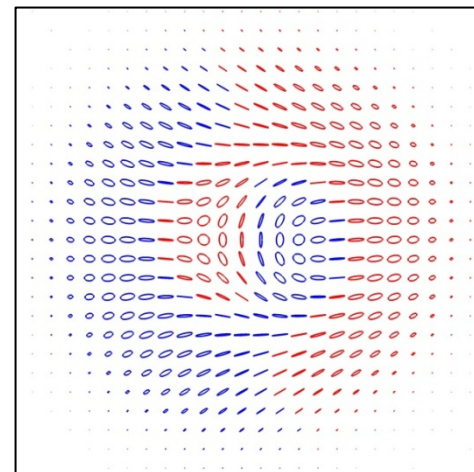
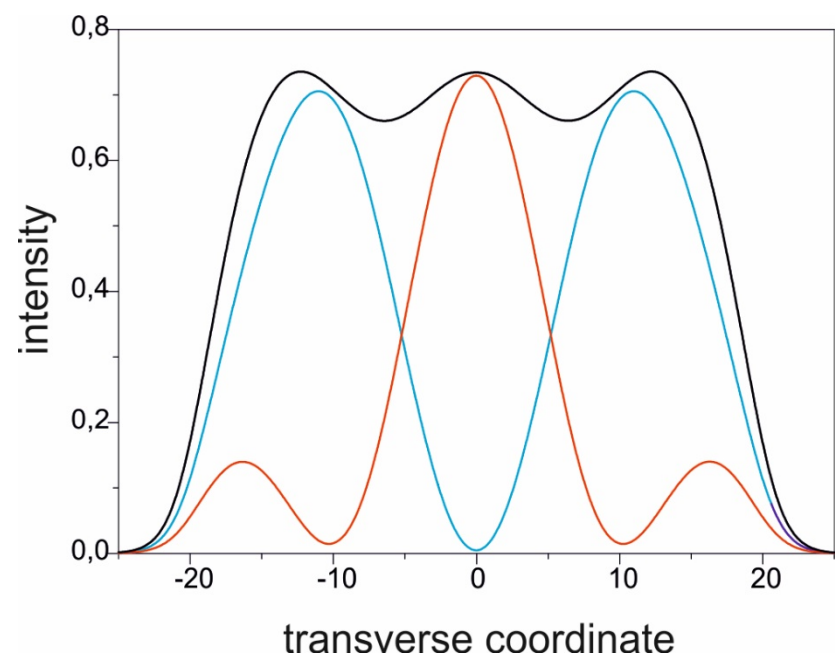
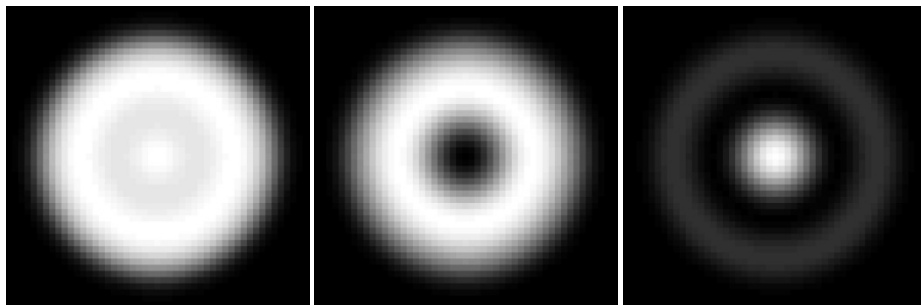
протилежні
топологічні заряди

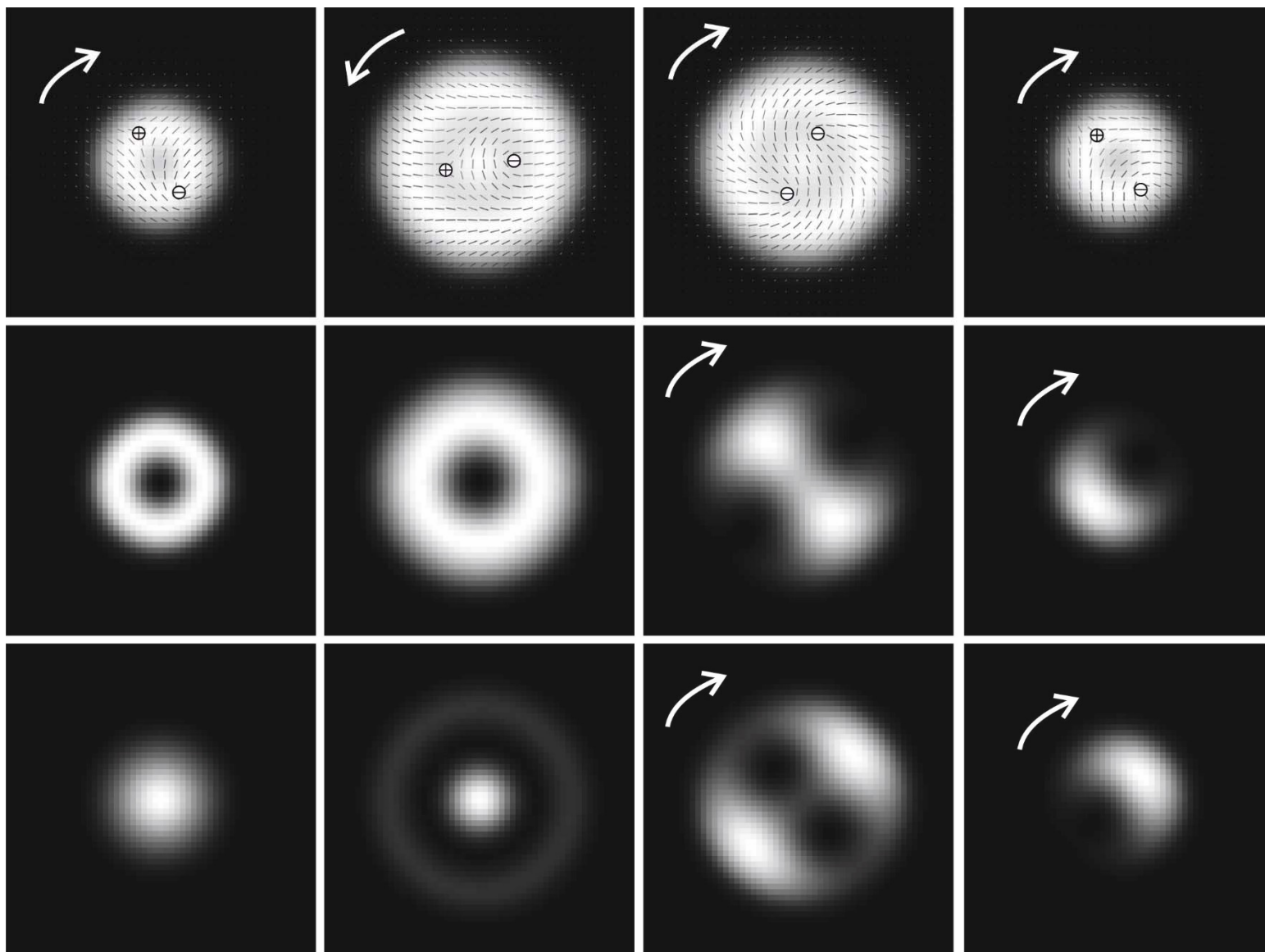
Експериментальна установка

Лазерні векторні солітони

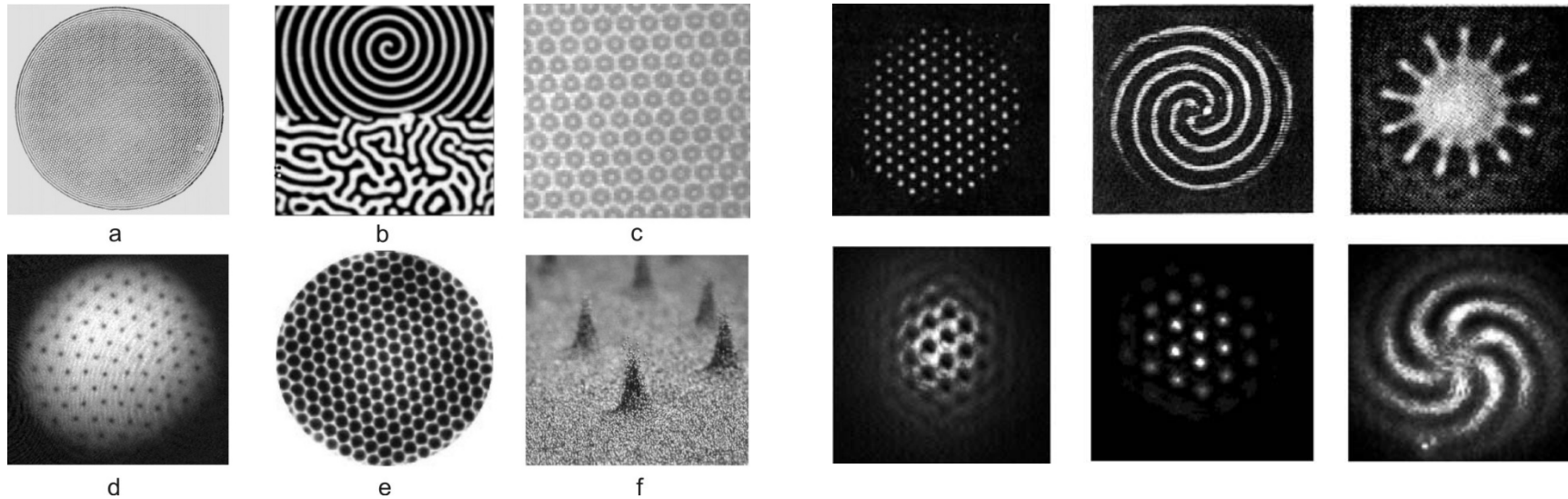

- **Світлові кулі**
- **Квадратичні солітони**
- **Солітони в періодичних структурах**
- **Магнітні солітони**
- **РК солітони**
- **Солітони матерії в конденсатах Бозе-Ейнштейна**

Самоорганізація в нерівноважних системах

- Конвекційні гексагони Бенарда
- Структури хімічних реакцій Б-Ж
- Структури Фарадея
- Решітки вихорів Абрикосова

Оптичні структури

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !